

Når sagsgenstanden er levende - Om køb og salg af heste

Langt de fleste handler vedrørende heste gennemføres heldigvis lykkeligt og uden problemer: Køber får den hest, han havde forventet og sælger den købesum, der var aftalt. Daglige telefoniske henvendelser fra hesteejere, der er kommet galt af sted, viser imidlertid, at det er endog særdeles vigtigt at gøre sig umage i en handelssituation, uanset om man er køber eller sælger. Det kan med andre ord kun anbefales at sætte ind præventivt, når der skal handles hest. Retslige tvister om heste er både tidskrævende og omkostningstunge, og de kan være følelsesmæssigt voldsomt belastende for de involverede parter, ikke mindst fordi sagsgenstanden er et levende væsen, som typisk er knyttet tæt til den ene og/eller anden part.

I denne artikel vil jeg kort beskrive de forhold og problemstillinger, som køber bør tage højde for i forbindelse med en handelssituation. I flere følgende artikler vil en række af emnerne blive beskrevet og gennemgået i større detalje.

Valg af hest

Inden man begiver sig ud på markedet, det vil sige kikker på nettet og reflekterer på annoncer og så videre, bør enhver køber stille sig selv spørgsmålet: Hvilken type hest bør jeg vælge? Det forekommer måske banalt, men det er en realitet, at en del handler ender ulykkeligt, når det viser sig, at købers rideegenskaber ikke står mål med hestens alder, uddannelse og udvikling i øvrigt. Det er nemt at lade sig rive med af en fantastisk udstråling og en flot, professionel præsentation af hesten. Det er straks sværere at stå med en ung, uerfaren frækkert - med en fantastisk udstråling - der gerne vil prøve grænser af og hurtigt finder ud af, hvor rytteren må give op. Her må man betænke, og måske særligt hvis hesten er købt til et barn, at en dårlig oplevelse med hesten i værste fald kan ødelægge ens liv, men i mindre målestok måske ens lyst til at ride i fremtiden.

Handler, hvor hesten intet fejler, men hvor problemerne bunder i manglende match af kemi eller niveau, kan normalt ikke gøres om, og køber er derfor henvist til at sætte hesten til salg. Ofte vil køber tabe penge på dette videresalg, dels fordi hesten måske nu har karakter af/ry for at være en problemhest, og dels fordi hesten er dyr i drift indtil videresalget er en realitet.

Valg af sælger

Er køber førstegangskøber, bør han se sig omkring: Aflægge en række sælgere/salgsstalde/avlere besøg og tale med dem. Det er en god ide at alliere sig med en erfaren islandshesterytter og tage ham med på råd. Køber bør undersøge, hvordan hestene det pågældende sted behandles og rides. Hvor længe har sælger kendt den hest, man har kik på, og er sælger personligt bekendt med hesten, eller er den blot i kommission. Køber bør sikre sig, at sælger har samtlige papirer på hesten. Det er ikke mange år siden, at denne helt naturlige forudsætning gav anledning til en række sager landet over, ligesom det for visse salgsstalde var almindeligt kendt, at hestene kun blev redet meget sporadisk, lige indtil et køberemne dukkede op, hvorefter hestene skulle i form og performe på den halve tid. Sælgeren skal endvidere være i stand og rede til at give en fuldstændig sygehistorie om hesten og være villig til at lade køber selv indhente oplysninger fra hestens nuværende dyrlæge.

Valg af dyrlæge

Køber bør altid betinge sig, at en udvalgt hest kan gennemføre en handelsundersøgelse uden anmærkninger. Den dyrlæge, der gennemgår hesten bør være købers egen dyrlæge eller i alt fald en dyrlæge, der er valgt - og som altovervejende hovedregel - betalt af køber. Er det ikke købers egen dyrlæge, som køber i forvejen har fuld tillid til, som forestår handelsundersøgelsen, bør køber finde en dyrlæge, som han kommunikerer godt med, og som kan erklære, at han ikke har eller har haft noget med hesten at gøre tidligere. Dyrlægen skal med andre ord være kompetent og habil. Måske købers egen dyrlæge kan anbefale én. Køber bør være tilstede under undersøgelsen og få dyrlægens bemærkninger (også hvis der ingen er) og erklæringer på skrift. Det har mange gange forbavset mig, at handelsundersøgelser er blevet gennemført af sælgers dyrlæge - af og til i forbindelse med, at hesten blev annonceret til salg første gang, og uden at køber har stillet spørgsmålstejn ved det eller for den sags skyld spørgsmål til dyrlægen, om hans indtryk af og bemærkninger om hesten.

Handelskontrakt

Alle detaljer i handlen bør noteres ned i en skriftlig aftale og underskrives af begge parter. Hver part bør være i besiddelse af et eksemplar. Også dette punkt kan forekomme banalt, men igen kan jeg kun oplyse, at i virkelighedens verden sker det oftere, end man skulle tro, at parterne har forsømt at oprette en skriftlig aftale, selv hvor købesummen er betydelig og vilkårene mange. Dansk Islandshesteforening og Lands-Centret Heste har begge udgivet en standardkontrakt, der kan anvendes som skabelon for en egentlig aftale. Hvad der bør medtages i en handelsaftale, og hvad konsekvensen heraf er, vil blive gennemgået i en artikel for sig.

En historie fra det virkelige liv

Selv om man har gjort sig umage med at finde hest, sælger og dyrlæge og udførlig aftale er udarbejdet, kan det ende sådan her:

En svensk konkurrencerytter på meget højt plan søger efter en ny hest og finder efter lang tids søgen "det nye håb" i Danmark. Hesten bliver præsenteret under rytter ved flere lejligheder og ejes af/er opstaldet hos et kendt navn inden for branchen. Købers svenske dyrlæge anbefaler - efter nøje undersøgelser, blandt andet blandt svenske forsikringsselskaber - en kendt dansk hestedyrlæge. Hestedyrlægen gennemfører en klinisk handelsundersøgelse, suppleret med røntgenoptagelser. Røntgenoptagelserne er bestilt af købers svenske dyrlæge, der nøje har angivet, hvordan projektionerne skal være. "Det nye håb" godkendes til køb og forsikring uden anmærkninger. Hesten bliver samme dag hentet af køber, der samtidig overfører købesummen til sælger. Forsikringsbegæring bliver faxet til det svenske forsikringsselskab, der straks antager forsikringen. Røntgenbillederne bliver eftersendt til Sverige 3 uger købet. På dette tidspunkt er hesten "brækket ned": Efter hestens ankomst til Sverige, påbegyndte køber stille ridning. Efter en uge tilkaldtes hestemassør. Massøren anbefalede dyrlæge til hesten, da han blev i tvivl om hestens helbredstilstand. En klinisk undersøgelse af hesten blev suppleret med røntgen af hestens ben. Den svenske dyrlæge fandt røntgenologiske forandringer. Disse var også at se på de danske billeder. Hesten blev omgående taget ud af træning og krav rejst overfor den danske dyrlæge, der tilsyneladende havde overset forandringerne på billederne. Den danske dyrlæge afviste at betale erstatning med henvisning til, at han ikke havde tillagt de beskrevne fund klinisk betydning, og at forandringerne i øvrigt var inden for normalområdet. Det svenske forsikringsselskab afviste dækning under policen under henvisning til, at hestens nuværende sygdom havde sammenhæng med de røntgenologiske forandringer, der (også) kunne ses på de danske billeder, hvorfor der i henhold til betingelserne var tale om "en forudbestående lidelse." Køber var med andre ord havnet "mellem to stole", selvom hun havde gjort alt, hvad man med rette kunne forlange.

Hvordan historien endeligt endte, vil jeg komme ind på i en selvstændig artikel om forum for tvister om heste.

Advokat Pernille Skinnerup
Advokaterne Gilleleje Centret
ps@advogill.dk

Bragt i Ishesten og Tölt, november 2003